

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta	Adéla Chobotová
Téma práce:	Potenciální vývoj české legislativní úpravy interrupce
Rozsah práce:	227.779 znaků
Datum odevzdání práce:	26. 06. 2024 (elektronická podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma interrupcí zůstává i nadále velmi aktuální, zejména v kontextu probíhajících diskusí a právních změn v zahraničí, například v Polsku a USA. Přestože je současná česká úprava relativně stabilní, nelze vyloučit budoucí vývoj směrem k restrikcí či liberalizaci, což z práce činí důležitý příspěvek do diskuze. Autorka reflektuje mezinárodní vlivy, které mohou ovlivnit českou legislativu, a zároveň zohledňuje společenské aspekty interrupcí.

Téma lze s ohledem na tyto okolnosti hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování problematiky interrupcí vyžaduje značnou teoretickou znalost nejen v oblasti práva, ale i lékařství a etiky. Autorka demonstruje schopnost orientace v české právní úpravě, a to zejména v kontextu zákona č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství, a relevantní evropské legislativy, včetně judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

Navzdory této základní orientaci však práce nedosahuje dostatečné hloubky. Použité metody (deskriptivní a komparativní) umožňují popsat aktuální stav, ale abscentuje hlubší kritická analýza a vlastní právní úvahy. Autorka sice představuje možné varianty legislativního vývoje, ale tyto návrhy nejsou dostatečně právně zdůvodněny.

3. Formální a systematické členění práce

Autorka práci rozdělila do 7 základních kapitol. První kapitola "Pojem umělého přerušení těhotenství" definuje základní pojmy, jako je interrupce, potrat a usmrcení plodu, a uvádí rozdíly mezi nimi. Druhá kapitola "Názory na interrupce" rozebírá postavení pro-life a pro-choice hnutí, a jak jejich postoje formují společenskou debatu v České republice. Třetí kapitola "Vývoj právní úpravy interrupce v českých zemích" přináší podrobný historický přehled právní úpravy interrupcí, od středověkých norem až po současné zákony a judikaturu. Čtvrtá kapitola "Současná právní úprava" se soustředí na platnou českou legislativu, včetně ústavních aspektů, podmínek interrupce a legislativních kroků spojených se zákonem o umělém přerušení těhotenství. Pátá kapitola se věnuje dosavadním snahám o změnu právní úpravy UPT. Šestá kapitola analyzuje situaci ve vybraných zahraničních jurisdikcích a jejich přístup k interrupcím, zejména v Evropě a USA. Sedmá kapitola "Budoucí legislativní vývoj" věnuje pozornost možným směrům budoucí úpravy interrupcí v ČR, včetně úvah de lege ferenda, jak by mohla být legislativa v této oblasti pozměněna. Sedmá kapitola "Závěr" shrnuje zjištění z předchozích kapitol a reflektuje možné legislativní změny.

Přestože práce je systematická a přehledná, většina kapitol je značně popisná a chybí v nich vlastní analytické úvahy. Kapitoly obsahují velké množství informací, ale jejich přidaná hodnota v oblasti kritické právní analýzy není vždy úměrná rozsahu informací. Práce je rovněž značně naddimenzovaná a délka práce neodpovídá kvalitě vlastní právní analýzy.

4. Vyjádření k práci

Z práce je znát určité autorčino osobní „zaujetí“ daným tématem.

Autorka věnuje pozornost důkladné prezentaci platné legislativy a judikatury, což prokazuje dobrou schopnost práce s právními prameny. Zaměřuje se na podrobný popis české úpravy interrupcí a začleňuje do práce i evropskou judikaturu, především rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, což přispívá k lepšímu pochopení širšího kontextu. Pozitivně je možné hodnotit práci s prameny a množství poznámek pod čarou.

Určitým nedostatkem práce je však její deskriptivní charakter, který převažuje nad právní analýzou. Autorka nenabízí vlastní právní stanoviska a neodůvodňuje své úvahy o možných legislativních změnách. Očekávané kritické zhodnocení právních předpisů a jejich implementace v praxi chybí. Navrhované změny v legislativě (de lege ferenda) postrádají potřebnou právní argumentaci, která by podpořila jejich proveditelnost a právní důsledky. Autorka se spíše soustředí na deskripci stávajících zákonů a mezinárodní srovnání, aniž by rozvinula vlastní právní stanoviska a argumentaci ohledně českého právního systému. Rovněž v práci mohl být více analyzován dopad autorkou navrhovaných změn do dalších právních oblastí.

Autorka v kapitole „Budoucí legislativní vývoj interrupcí (de lege ferenda)“ diskutuje možné změny právní úpravy interrupcí v České republice. Tato část se snaží o predikci budoucího vývoje a obsahuje několik návrhů, jak by mohla být legislativa upravena. Pasáž je důležitá, protože reflektuje současné trendy ve světě a vyvozuje závěry, které by mohly mít dopad na právní úpravu v ČR. To je z právního hlediska přínosné, protože se zde autorka pokouší přinést konkrétní návrhy na legislativní změny.

Problémem je však nedostatečné právní odůvodnění těchto návrhů. Autorka sice uvádí několik scénářů možného vývoje, ale neposkytuje dostatečně hluboký a podrobný právní rozbor toho, jaké právní problémy řeší a jaké budou jejich důsledky na ústavní pořádek či ochranu lidských práv a dopady do dalších právních předpisů (civilních, správních, trestních). Absentuje tak praktické vyhodnocení jejich dopadů. V práci de lege ferenda je klíčové poskytnout nejen nápady na změny, ale i přesvědčivou právní argumentaci, která by tyto návrhy podpořila.

Konkrétně je možné uvést např. diskuzi ohledně UPT u osob jiné státní příslušnosti než ČR. Autorka poukazuje na zcela odlišné právní názory k této otázce, aniž by pak sama analyzovala proč je to které řešení právně správné. Autorka poukazuje na to, že by případné legislativní řešení mohlo být stejné jako v roce 2008, kdy v předpise je poukázáno na „přímo použitelné předpisy Evropských společenství“. Autorka zde nezohlednila, že Evropská společenství po ratifikaci Lisabonské smlouvy zanikla a byla nahrazena Evropskou unií, která má právní subjektivitu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka si stanovila cíl analyzovat současnou českou právní úpravu interrupcí a navrhnout možné změny de lege ferenda. Tento cíl formálně splnila, ale pouze na deskriptivní úrovni. Chybí hlubší právní rozbor a důkladné odůvodnění navrhovaných změn. Práce tak spíše nabízí přehled existujícího stavu a představuje
--------------------	--

	možné směry vývoje bez podrobného zohlednění praktických právních důsledků.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předložené dílo je nepochybně autorčiným vlastním dílem. Nemám pochyby o tom, že autorka předloženou práci zpracovala samostatně.
Logická stavba práce	Struktura práce je jasná a logicky uspořádaná. Kapitoly na sebe navazují a tvoří ucelený přehled problematiky interrupcí od teoretického úvodu po legislativní úvahy de lege ferenda. Nicméně, právní argumentace a analýza v jednotlivých kapitolách zůstává slabá a je často nahrazena popisem faktů a existujících předpisů. Práce by byla kvalitnější, kdyby autorka věnovala více pozornosti vlastní právní argumentaci a hlubší analýze navrhovaných změn.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka čerpá z široké škály českých i cizojazyčných zdrojů. Ocenit lze zejména zahrnutí zahraničních právních úprav a mezinárodní judikatury, což dodává práci srovnávací rozměr. Citace jsou správně uvedené a práce obsahuje bohatý seznam použitých pramenů. Přesto by bylo vhodné, aby autorka tyto zdroje více využila ke kritické analýze a rozvinutí vlastních právních úvah.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je v textu obsažena, ale s ohledem na celkový rozsah práce a množství citovaných pramenů mohla být tato analýza hlubší.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Text je řádně členěn, nadpisy a podnadpisy jsou číslovány. Práce neobsahuje až na několik drobných výjimek grafy a tabulky.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je strukturován dobře, srozumitelně, bez pravopisných chyb. Věty jsou většinou stylisticky formulovány dobře a srozumitelně.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Má smysl v situaci, kdy je v rámci EU zaručen volný pohyb osob a přístup ke zdravotní péči i v jiných členských státech EU, přijímat přísnou právní úpravu interrupcí, když v jiných členských státech EU je právní úprava volnější a státním občanům daného členského státu nic nebrání v podstoupení interupce v jiném členském státě EU? Otázka reaguje zejména na autorkou popsané zpřísnění právní úpravy v Polsku.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň:	2

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.

oponent